

Ordinationens Sakramente

Intet menneske kan af egen kraft forvandle brød og vin til Jesu legeme og blod. Dette er kun muligt, hvis Jesus Kristus selv har udrustet dette menneske med sin egen fuldmagt. Intet menneske er i stand til at sige til et andet menneske: "Jeg løser dig fra dine synder". Kun Gud kan tilgive synder (jf. Luk 5,21). Derfor må et menneske modtage sin bemyndigelse fra Gud.

Gennem ordinationens sakramente modtager præsten denne fuldmagt. For at kunne blive katolsk præst er det ikke afgørende, hvilke egenskaber, begavelse eller uddannelse dette menneske har. Selvfølgelig findes der en teologisk uddannelse, som man normalt følger; men der findes også andre uddannelser til at blive præst. Under selve uddannelsen er det imidlertid vigtigt at se, om vedkommende er psykisk rask og i stand til at omgås andre mennesker og vejlede dem.

Det vigtigste er dog, at dette menneske føler et kald til at leve og virke som præst. Bliver kirken overbevist om, at et menneske har dette kald og magter opgaven, vies det til præst.

Apostlene

Jesus selv samlede apostlene omkring sig (jf. Luk 6,13). Disse tolv mænd var Jesu venner og vandrede omkring sammen med ham. De delte Jesu arbejde og forkyndte det glade budskab. Jesus ville have dem hos sig, for at de kunne lære hans gode budskab godt at kende. Han bad før sin død om, at de måtte blive hellige (jfr. Joh 17,17). Efter sin opstandelse udrustede Jesus dem med sin Hellige Ånd (jfr. Joh 20,22). Apostlene fik betroet forskellige opgaver. De skulle forkynde Guds rige og det gode budskab ved at prædike. De mennesker, som kom til tro på grund af apostlenes forkyndelse og prædiken, skulle døbes i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Synderne skulle de tilgive i Jesu navn. Men frem for alt skulle de fejre eukaristi sammen med menigheden. På mange måder skulle de videreføre Jesu arbejde her på jorden og forsone mennesker med Gud.

Apostlene grundlagde efter Jesu opstandelse forskellige menigheder. De gav Jesu befaling og opgave videre ved at lægge hænderne på andre mænds hoveder og udrustede dem dermed til den samme tjeneste.

Med tiden har denne tjeneste udviklet sig til forskellige tjenester. Den katolske kirkes præsteembede er i dag tredelt.

Der er biskopperne, som er apostlenes efterfølgere. Biskopperne er kirkens hyrder.

Præsterne er biskoppens medarbejdere og ofte ansvarlige for et sogn.

Diakonerne er også biskoppens medarbejdere og er med til at opbygge det kristne fællesskab.

Til alle disse tre tjenester udruster *ordinationens sakramente*.

Diakonen

(gr. *diakonos*, dvs. *tjener*) er viet til at forkynde evangeliet. Han er biskoppens hjælper og derfor ofte udpeget til en konkret opgave, f.eks. til at varetage et omsorgsarbejde i en nødhjælpsorganisation som Caritas Danmark eller på et sygehus som sjælesørger. Mange diakoner vier sig også forkyndelsen eller tjener i en menighed. Diakonembedet har sin oprindelse i den unge kirke og dens omsorg for de fattige og nødlidende i menigheden (jfr. ApG 6,1-6). I middelalderen blev denne tjeneste kun betragtet som et trin på vejen til præstevielser. Derfor har Det andet Vatikankoncil genindført diakonatet som et permanent embede. Diakonen bliver gennem sin vielse udrustet med Guds Hellige Ånd til at tjene Guds folk i liturgien, i forkyndelsen af det glade budskab og i tjeneste for de mennesker, der har behov for hans omsorg. Diakonens opgaver er mangfoldige. Han meddeler dåben, fejrer ordets gudstjeneste og uddeler kommunionen. Han assisterer i kirkens navn ved indgåelsen af ægteskabets sakramente, prædiker, underviser, forestår begravelser og meddeler sakramentalier. Diakonen kan derimod ikke fejre messen, da indstiftelsesordene over brødet og vinen er forbeholdt præsten, og heller ikke meddele absolutionen. Diakoner lover at leve cølibatært (dvs. ugift); men hvis de ved diakonvielsen allerede er gift, åbner Kirken alligevel mulighed for, at de kan blive viet til diakon. De må bare ikke gifte sig igen, hvis deres ægtefælle dør.

Præsten

(fra gr. *presbyteros*, dvs. *ældste*) er en mand, som er blevet præsteviet til at være biskoppens medarbejder og repræsentant i et sogn. En præst kan dog også være beskæftiget med andet pastoralt arbejde, f.eks. undervisning, sjælesorg på sygehuse m.m.

I den romersk katolske kirke er præsten (med nogle få undtagelser) forpligtet til at leve ugift. Dette kaldes for cølibat.

Under hvilke omstændigheder kan en præst være gift? Hvis f.eks. en gift præst fra et andet kristent kirkesamfund bliver optaget i Den katolske Kirkes fulde fællesskab og fortsat ønsker at arbejde som præst, kan han få lov til det. *De unerede ortodokse kirker*, som tilhører den katolske kirke, men følger en anden kirkeret, har derfor også lov til at vie gifte præster.

I den romersk katolske kirke er cølibatet dog stadigvæk tæt forbundet med præstegerningen. Cølibatet er tegn på præstens ønske om at leve udelukkende for Gud og være fri og ubunden i sin tjeneste.

Præstens vigtigste opgave er at meddele sakramenterne, fejre gudstjenester og drage omsorg for sognets liv. En præst kan være verdenspræst eller ordenspræst (dvs. medlem af en orden). Jesus har kun kaldt mænd til at være sine apostle.

Derfor mener den katolske kirke ikke, at den kan præstevie kvinder, bl.a. fordi præsten udfører sin tjeneste på Jesu - en mands - vegne. Målet med det kristne liv er dog at blive hellig, og dette mål gælder alle, uanset deres stand og køn.

En præst, som er ansvarlig for et sogn, kaldes sognepræst. En præst, som er medansvarlig for sognet, kaldes hjælpepræst, kapellan eller vikar.

En præst, som tilhører en orden, kaldes for ordenspræst.

Biskop

Afledt af det græske *episkopos*, som kan oversættes med *tilsynsmand*. Biskopperne er apostlenes efterfølgere og dermed kaldet til at være Kirkens hyrder. En biskop bliver viet, idet en anden biskop lægger sine hænder på ham og beder vielsens bøn. Han er ansvarlig for sit bispedømme og gør som apostlenes efterfølger det samme, som apostlene gjorde. Han forkynder Guds ord, fører nye mennesker til troen på Jesus Kristus og fejrer sakramenterne med de troende. Som ansvarlig for sit bispedømme er biskoppen udrustet med læremyndigheden, dvs. han skal hjælpe mennesker til at forstå kirkens tro. Biskoppen har derudover ret og pligt til at udstede kirkelige love. Han giver anvisninger om, hvordan liturgien i sognet skal fejres og tager vare på kirkens sociale opgaver. Dermed drager biskoppen omsorg for sit bispedømme, som er den lokale del af verdenskirken. Biskopperne er det tydelige tegn på enheden i kirken, da de har et fælles ansvar for den. I lighed med apostlene udgør de en gruppe, et såkaldt "kollegium", som sammenholdes og ledes af Peters efterfølger, paven. Biskopperne er imidlertid ikke pavens forlængede arm, men har deres egen magt og eget ansvar. Paven derimod er det forbindende tegn/symbol på enheden i kirken og holder på denne måde de forskellige lokale kirker sammen.

Paven

Den katolske kirkes synlige overhoved og har til opgave at holde de forskellige lokale kirker sammen. Paven er biskop af byen Rom, og derfor er han både apostlene Peters og Paulus' efterfølger. Både Peter og Paulus virkede i Rom og led martyrdøden der. Jesus sagde selv engang til Peter, at han ville bygge sin kirke på ham (jf. Matt 16,18). Derfor indtog Peter, på trods af at han senere svigtede Jesus, en særlig plads blandt apostlene. Efter opstandelsen opfordrede Jesus tre gange Peter til at vogte hans får, dvs. drage omsorg for hans menighed (jf. Joh 21,15-17). Paven vælges af kardinalerne, og han er sammen med biskopperne - selv om han også kan have menneskelige fejl - alligevel ufejlbar hvad angår afgørelser inden for tro og moral.

Paven udnævner nye biskopper og er ansvarlig for kirkens centrale forvaltning. Bispekollegiet er sammen med paven et udtryk for kirkens mangfoldighed. Som medlemmer af et bispekollegium er biskopperne ikke kun ansvarlige for deres delkirke, men for hele kirken.

Ordinationen

Ordinationen til diakon, præst eller biskop foregår i messen efter forkyndelsen af Guds ord. Den, der skal vies, bliver kaldt frem ved navn, og han svarer: "Jeg er parat." Han træder derefter frem foran biskoppen. Den ansvarlige præst for uddannelsen af diakonerne og præsterne erklærer nu over for menigheden og biskoppen, at kandidaten er parat. Ved vielsen af en gift diakon skal hans kone erklære sig parat til at støtte hans arbejde. Ved en bispevielse læses udnævnelsen fra Rom op. Efter at den, der skal vies, har erklæret, at han er villig til at overtage tjenesten og tjene kirken, beder menigheden for vedkommende. Der påkalder de helliges forbøn, mens kandidaten ligger udstrakt på gulvet. Dette er et gammelt symbol på, at man overgiver sig helt til Gud.

Den egentlige ordination foregår gennem håndspålæggelse og bøn. Det er kun biskoppen, der kan ordinere en kandidat til diakon, præst eller biskop. En bispevielse må kun foretages, hvis pavens skriftlige ønske foreligger. Her skal der helst være to andre biskopper til stede, som kaldes "medkonsekratorer".

Ved selve ordinationen findes der forskellige riter. Diakonen modtager stola og evangeliet, for han er viet til at forkynde og tjene ved liturgien. Bagefter omfavner biskoppen og de evt. tilstedeværende øvrige diakoner den nyviede diakon og ønsker ham Guds fred for at besegle, at han nu står i biskoppens tjeneste. Ved en præstevielser lægger - efter biskoppens håndspålæggelse - også de andre tilstedeværende præster deres hænder på kandidaten for at udtrykke, at han ved sin vielse bliver optaget i præsternes fællesskab, som kaldes presbyteriet. Præstens hænder bliver salvet, efter at han er blevet iklædt messehagelen, og han modtager patenen (beholder til hostierne) til brødet og kalken til vinen. Bagefter ønsker biskoppen og de øvrige tilstedeværende præster den nye præst Guds fred og giver dermed til udtryk, at biskoppen modtager ham som ny medarbejder i sin tjeneste. Han nu står i samme fælles tjeneste som de øvrige præster. Ved bispevielsen salves biskoppens hoved med olie som tegn på den nåde, den nyviede biskop har modtaget. Også han får overrakt evangeliet, bisperingen og staven som symboler på hans biskoppelige tjeneste. Derefter fejrer menigheden eukaristi sammen.